De watertransitie begint thuis

We moeten zoveel: van het gas af en ons stroomverbruik beter afstemmen op onze opwekking. Maar er is nóg een uitdaging, alleen hoor je daar veel minder over. De beschikbaarheid van drinkwater staat onder druk. Een vervelend probleem, want de watertransitie kunnen we niet met slimme technologie oplossen. Of misschien toch wel?

De beschikbaarheid van water wordt door de natuur bepaald. We hebben nu eenmaal een beperkte hoeveelheid grondwater en oppervlaktewater om drinkwater van te maken. Dus bij een dreigend tekort is de verbruiker aan zet: de landbouw en de industrie. Maar ook de consument, die verantwoordelijk is voor meer dan de helft van ons drinkwaterverbruik. Dat is een lastige boodschap, want Nederland is toch hét waterland bij uitstek? En hoe droog het in de zomer ook is, er komt altijd water uit de kraan. Dus waarom moet de consument ook hier weer beperkt worden in zijn vrijheid? Moet deze soms minder koffiedrinken, het toilet overslaan en in een vieze auto rondrijden?

Dat is geen populaire boodschap! Want daarbij offeren we comfort op. Wat is er nu lekkerder dan een verkwikkende douche na een hete zomerdag? En de planten in mijn tuin laat ik echt niet uitdrogen. Bovendien komen mensen niet snel in beweging als ze geen probleem ervaren. Technische oplossingen zoals een waterbesparende douchekop of een zuinig toilet helpen een beetje. En bij nieuwbouw kunnen we eenvoudig vooruitlopen op de watertransitie door regenwater op te slaan voor bijvoorbeeld het spoelen van het toilet. Maar het blijft onvoldoende.

Biedt een communicatiecampagne hier dé oplossing? Nee, dat heeft onvoldoende effect. Daarmee stimuleer je slechts een klein deel van onze samenleving. Terwijl een brede gedragsverandering dringend noodzakelijk is. Want nu al dreigen nieuwbouwprojecten te vertragen door gebrek aan capaciteit op het waternet. Water uit de kraan wordt minder vanzelfsprekend. Maar een beroep op vrijwillige reductie werkt onvoldoende.

Nu kost drinkwater bijna niets en is er weinig prikkel om zuinig te zijn. Wil je het totale waterverbruik van consumenten verminderen? Verhoog dan de prijs boven een bepaald normverbruik fors. Zuinige consumenten ervaren geen kostenstijging, maar grootverbruikers voelen de pijn in hun portemonnee. Of kunnen we beter het waterverbruik in de droge perioden ontmoedigen? Stap dan over op dynamische prijzen. Dan stijgt het tarief bij schaarste. Daarvoor is wel een slimme watermeter nodig. Dus misschien werpt de technologie ons toch weer een reddingsboei om ook deze uitdaging te overwinnen.

René Notenbomer

Business developer, columnist en kwartiermaker duurzaamheid